

Mestsector op zoek naar alternatieve mestopslag door nat voorjaar en derogatie

18 september 2023

Door het natte voorjaar en het afschaffen van derogatie hebben veehouders minder mest kunnen uitrijden over het land. De mestkelders zijn hierdoor voller dan in voorgaande jaren. Omdat ook mestverwerkers kampen met een verminderde capaciteit, vreest de sector voor opslagproblemen in de winter.

Op zoek naar oplossingen toveren mesthandelaren creatieve oplossingen uit de hoed. Zo worden gestopte veehouders ingezet voor mestopslag. "Ook zou het kunnen dat er her en der vleesvarkensbedrijven geen biggen opzetten", zegt Luc Vansteelant van sectorfederatie vzw Mestverwerkers.

In Nederland zijn de prijzen voor de mestafzet op één jaar gestegen van 12 tot 15 euro per kubieke meter naar 20 tot 25 euro. Dat stelde vakblad Veeteelt eerder deze week vast op basis van interviews met mensen uit de sector. De reden hiervoor is een mestoverschot dat groter is dan andere jaren. Door het natte voorjaar en de afschaffing van derogatie is er minder mest over het veld uitgereden en gaan veebedrijven met deels gevulde mestkelders de winter in.

In Vlaanderen is deze prijsstijging minder uitgesproken maar speelt de problematiek evenzeer. "Voor de zomer lag de prijs van mestverwerking rond de 20 euro per ton, inclusief transport", vertelt Vansteelant. "Ik verwacht dat de prijs binnenkort zal stijgen naar 23 euro per ton. Dat is twee tot drie euro meer dan vorig jaar",

Vansteelant waarschuwde er eerder dit jaar al voor dat de capaciteit van de mestverwerking in gevaar zou komen doordat het uitrijden van effluent door het natte voorjaar in gedrang kwam. "Dit is deels uitgekomen", duidt Vansteelant. "Verwerkers hebben de effluentvoorraad niet volledig kunnen afvoeren en dat legt enigszins een rem op de capaciteit."

Nat voorjaar en afschaffing derogatie

Bovenop de mindere capaciteit bij de mestverwerkers is er in Vlaanderen, net zoals in Nederland, een overschot van drijfmest in de kelders van de veehouders. Door het natte voorjaar hebben veehouders ook hier veel minder drijfmest kunnen uitrijden dan in voorgaande jaren. Ook de afschaffing van derogatie heeft tot gevolg gehad dat er minder mestafzet op het land kon plaatsvinden tot 1 september. "Door deze combinatie aan factoren zijn de mestputten voller dan in voorgaande jaren. Dat zien we over heel Vlaanderen en kan mogelijk later in het jaar tot problemen leiden", aldus Vansteelant.

Het Vlaams Coördinatiecentrum voor Mestverwerking (VCM), dat de mestverwerkingssector sinds 1996 monitort, komt tot dezelfde conclusie. "Vorig jaar was een goed voorjaar. Veel mest is gebruikt op de tarwe en de kunstmestprijzen waren toen hoog. Dit jaar is de kost van de kunstmest gedaald en het was een natter voorjaar. Minder mest is gebruikt op de tarwe. Ook de derogatie is weg. Vollere mestputten zorgen voor een druk op de mestverwerking en dit wordt een uitdaging."

De organisatie voegt er nog aan toe dat varkensboeren momenteel sneller mest afvoeren, hetgeen de druk op de verwerking verder opvoert. "Door een betere conjunctuur in de varkenshouderij worden mestputten ook sneller vrijgemaakt." Een lege mestput is vaak een "buffer" voor financieel moeilijkere momenten.

Loonwerker en mestvervoerder Leuridan uit Lo-Reninge bevestigt het beeld dat vzw Mestverwerkers en VCM schetsen in West-Vlaanderen. "Boeren zitten nog met halfgevulde mestputten." Mede hierdoor vinden er volgens zaakvoerder Dietrich Leuridan momenteel meer transporten plaats naar mestverwerkers dan in voorgaande jaren. "Maar omdat de mestverwerkers met een beperkte capaciteit zitten, zal dit ook plots ophouden."

Vansteelant voorspelt deze winter mesttransporten over grotere afstand naar de mestverwerkers. Daarnaast ziet hij andere creatieve oplossingen in de sector om het potentiële mestoverschot het hoofd te bieden. Daar spelen vooral professionele mesttransporteurs met hun expertise en netwerken een belangrijke rol. "Het opslagprobleem zal voor een deel opgelost worden door mest te stockeren bij landbouwers die (deels) gestopt zijn of aan het stoppen zijn", zegt hij.

Tijdelijke opslag bij gestopte veehouders

Ook Dietrich Leuridan probeert op deze manier zijn klanten uit de brand te helpen. Via kennissen en anderen achterhaalt hij contacten van gestopte boeren. "Ik heb er al enkele gevonden." Het stockeren bij andere boeren gebeurde vroeger sporadisch, maar is volgens hem momenteel bittere noodzaak geworden om de winter door te komen. "Dit heb ik nog nooit eerder gezien", vertelt hij.

In een gesprek met een varkensboer in de Kempen verneemt VILT dat er een verschuiving van mestsoorten is ontstaan. "Akkerbouwers hebben liever koeienmest, waardoor de druk op varkensmest groter is geworden", vertelt de boer die liever anoniem blijft. Zelf is hij lid van een mestverwerkingscoöperatie en voorziet hij voor zichzelf geen problemen.

Luc Vansteelant op zijn beurt verwacht dat de Vlaamse melkveehouders met veel stunt- en vliegwerk hun mest nog wel kwijt zullen krijgen. Voor varkenshouders zal dat mogelijk anders liggen. "Ik vermoed dat er her en der wel vleesvarkensbedrijven zijn die het opzetten van biggen zullen uitstellen met een week tot maximum twee of drie maanden omdat hun put vol zit." Tot besluit drukt hij veehouders op het hart om tijdig te starten met de afvoer van mest en niet te wachten tot diep in de winter.